

Het Brussels jachtterrein

Opnieuw Jaspers & Eyers in Brussel

Het weekblad BLUZZ publiceerde recent een mega ontwerp voor een terrein gelegen aan de Pachecolaan, een ontwerp van Jaspers-Eyers Architecten samen met Archi2000. Het project met een onverantwoorde volumetrie en een gevel met de meest banale compositie. In naam van de noodzakelijke verbinding van boven- en benedenstad wordt dit voorstel gepresenteerd als de oplossing. Eveneens deze maand lanceerde de Brusselse Bouwmeester een ontwerpwedstrijd voor een "bijkomende" architect die het bureau Jaspers-Eyers moet helpen bij de renovatie van het World Trade Center I & II en dit voor een ereloon van 0,95%.

Pachecolaan, een lang verhaal

Vanaf de bouwfase in de jaren zestig is het voormalig Rijksadministratief Centrum (RAC) een erg problematische ingreep met zware stedenbouwkundige implicaties. Het grootschalig project verbrak de band tussen de Brusselse boven- en benedenstad drastisch. Aan de kant Pachecolaan verscheen één doorlopende gesloten muur met daarachter een parking. Het RAC werd in verschillende fasen gerenoveerd waarbij ook het bureau Jaspers & Eyers werd betrokken. De erg vervallen "Pechèretuin" kreeg ook een opfrisbeurt. Wat nog niet werd aangepakt is de 500 meters lange onoverbrugbare barrière tussen boven- en benedenstad. Volgens BLUZZ komen op deze locatie drie bouwvolumes, goed voor 433 appartementen, evenals een basisschool, een crèche voor 72 kinderen en commerciële ruimtes. Deze functieverdeling wordt bepaald door het bijzonder bestemmingsplan (BBP) opgemaakt voor deze site.

Van een bouwproject langs de Pachecolaan is reeds lang sprake. In de documentaire reeks *Hoge bomen* (Canvas) maakte Tim De Keersmaecker in 2009 een portret van Arne Quinze, een buitenbeentje van de Vlaamse design- en kunstscene. The "creator of atmosphere" was ingehuurd door Jaspers & Eyers om aan een grote immobiliënoperatie een artistieke dimensie te geven om vermoedelijk iets vlugger een bouwvergunning te komen. Quinze stond toen in de media belangstelling, zijn monumentale Cityscape aan de Brusselse Gulden Vlieslaan werd alom geprezen. Terwijl Arne Quinze zijn spectaculaire voorstel presenteerde in de documentaire kon men Michel Jaspers herkennen op de achtergrond. Vermoedelijk was



Een simulatiebeeld van het nieuwe project, met linksonder de Pachecolaan die via trappen verbonden wordt met de Congreskolom (© Jaspers-Eyers Architecten / Archi2000)

het voorstel van Quinze te futuristisch (te duur) voor de ontwikkelaar en verdween het voorstel in de archiefdozen. Nu de kantoormarkt in Brussel aan het opdrogen is gaat men zich toeleggen op appartementsbouw, een sector waarin het bureau nauwelijks actief is geweest. Maar hun slogan is "Wir schaffen das"!

Een architectuuropdracht aan 0,95 % !

De Brusselse Bouwmeester Kristiaan Borret lanceerde begin september een "Oproep aan Ontwerpers" voor de renovatie van het WORLD TRADE CENTER I – II. Er is haast erbij! Tot 26 september kan men zich kandidaat stellen en op 3 november moet men reeds de documenten indienen, gevolgd door een interview met de vier geselecteerden op 8 november. Op 17 november wordt doorgesaneerd met de toewijzing van de opdracht. Tussen bezoek ter plaatse en het indienen van de voorstellen nog geen maand? Voor een dergelijk groot project is dit waanzin! Bij dergelijke timing moet men de vraag stellen of sommige bureaus geen voorkennis hebben en reeds volop aan het werk zijn. Het wordt nog interessanter wanneer de Bouwmeester in de aankondiging aangeeft dat de ontwikkelaar Befimmo het bureau Jaspers & Eyers heeft aangesteld om het project uit te werken en hiervoor een ereloon zal ontvangen van

4,75% excl. BTW voor de volledige opdracht. De "bijkomende" architect krijgt 20% van het ereloon van Jaspers, Eyers & Partners wat neerkomt op 0,95 %. Welke architect zal zich prostitueren voor dit bedrag? Er bestaat bij architecten zo iets als een wettelijke verantwoordelijkheid en wat is het oordeel van de Orde van Architecten? Waarom neemt de bouwheer Befimmo deze plotse wending en is er dringend nood aan een "bijkomende" architect? Is het bedrijf niet tevreden over het grootste bureau qua omzet in België? Toch uitzonderlijk voor een bureau dat zich aanprijst alles aan te kunnen! Of heeft de Brusselse Bouwmeester Borret zijn eisen gesteld en kan Befimmo niets anders dan ingaan op het voorstel om het project bij te sturen? Het is een oproep aan creatief talent om voor 0,95 % ereloon het gerenommeerd bureau Jaspers en Eyers ter hulp te snellen om vermoedelijk te redden wat te redden valt.

De vraag is welk "jong" bureau "partner" wordt voor om dit World Trade Center op te frissen. De meeste Brusselse bureaus met naam werden reeds geïnviteerd voor de wedstrijd Citroëngarage! Of wordt het Stéphane Beel Architecten die reeds een associatie aanging met Jaspers & Eyers voor de gevangenis van Beveren of het kantoorcomplex in Deurne?

Dat J & E and Partners als professioneel bureau naam heeft gemaakt met goed dossierbeheer en uitvoering is gekend terwijl op architectonisch vlak steeds de middelmaat de bovenhand haalt. Welk gebouw van Jaspers en Eyers is een belangrijke bijdrage geweest tot het hedendaags patrimonium in België? Het produceren van zoveel mogelijk m² gebouwen is hun ambitie.

Dat de Brusselse Bouwmeester oproept om te werken voor 0,95 % is onverantwoord. Men moet inspanningen doen om het niveau van de architectuurproductie te verhogen. Daarover is het iedereen eens, Kristian Borret heeft met zijn equipe reeds belangrijke stappen gezet. Meewerken aan de zoveelste realisatie van het Jaspers-Eyers imperium is een foutieve beslissing.

Marc Dubois

Architect, journalist VVJ